

SÖZ SANATLARI

DEFTERE YAPIŞTIR

Bir şeyi olduğundan daha fazla veya az gösterme sanatıdır.

İnsan dışı varlıklara insan özelliği verme sanatıdır.

İnsan dışı varlıkların insan gibi konuşturma sanatıdır.

Anlamı güçlendirmek için güçsüz varlığı güçlü olana benzetme sanatıdır.

Aşağıdaki parçalarda geçen söz sanatlarını bularak altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Kuşlar kış gelince sıcak yerlere göçmenin halini kuruyorlardı.

2. Diyet yapan kadın, bir deri bir kemik kaldı.

3. Ateş: "Ben sizi yakarım." dedi.

4. İstanbul'da minareler bir kalem gibi yükseliyor.

5. Kurak geçen yazdan sonra fidanlar suya hasret kaldı.

6. Volkan Öğretmenim ansiklopedi gibi adamdır.

7. Maymun : " Muz atmayın bana." dedi.

8. Kaptan , takımı orkestra şefi gibi idare ediyor.

9. Yemekler o kadar lezzetli olmuş ki parmaklarımızı yedik.

10. Su uyur, düşman uyumaz.

11. Bu yaz sıcaktan piştik.

12. Anne kedi yavruları için fedakarlıktan kaçınmıyordu.

ÖRNEK SORULAR

ÖRNEK SORU-1

Senin için dağları deler, yol açarım yâr
Senin için denizleri kuruturum yâr
Senin için gök kubbeyi yerlere çalarım yâr
Canım iste canım bile sana kurban yâr

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşurma B) Kişileştirme C) Benzetme D) Abartma

ÖRNEK SORU-2

Karga, ağzında peynirle gelmiş, bir dala konmuş. Bunu gören tilki seslenmiş kargaya:

— Karga kardeş, senin sesin ne de güzeldir!

Karga: — O zaman bir “Gak!” diyeyim sana.

Karga “Gak!” derken peyniri düşürmüş, tilki de peyniri alıp kaçmış.

Bu parçada ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişileştirme B) Konuşurma C) Abartma D) Benzetme

ÖRNEK SORU-3

İşte doğduğun eski evdesin birden
Yolunu gözlüyor lamba ve merdiven
Susmuş ninnilerle gıcırıyor beşik
Ve cümle yitikler, mağluplar, mahzunlar

Bu dizelerde kişileştirilen varlıklar aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Lamba, merdiven
B) Ninniler, beşik
C) Ev, beşik
D) Mağluplar, mahzunlar

ÖRNEK SORU-4

Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken,
Söylenmemiş bir destan gibi Anadolu'muz. Arkadaş!
Biz bu yolda türküler tuttururken,
ana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz...

Bu parçada aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Abartma B) Benzetme C) Kişileştirme D) Konuşurma

ÖRNEK SORU-5

Sisler Bulvarı bir gece haykırmıştı.
Ağaçları yatıyordu, yoksuldu,
Bütün yaprakları sararmıştı,
Bütün bir sonbahar ağlamıştı.

Bu dizelerde kullanılan söz sanatının göstergesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) “Gece”nin konuşurulması
B) “Yapraklar”ın “gece”ye benzetilmesi
C) “Sisler Bulvarı”na ve “ağaçlar”a insan özelliklerinin yüklenmesi
D) Sonbaharın anlatımında aşırılığa gidilmesi

ÖRNEK SORU-6

Sahibinin söylediğine göre Muko adlı fil, çok oburdu. Muko, her yıl Nil Irmağı'ndan akan suyun yarısını içer, Afrika ormanlarındaki yeşilliğin dörtte birini tüketti.

Bu parçada aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Kişileştirme B) Konuşurma C) Abartma D) Benzetme

DERS SONU NOTLARIM

TEST-MEB

SORUCUK-1

Uçuşur beyaz deniz kuşları alay alay Buruşuk bir deriyi andırır titreyen su İner merdivenlerden ilk vapurun yolcusu Uyanırır ihtiyaç köprüyü tramvay

Bu dizelerdeki söz sanatları, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Konuşurma - Abartma
- B) Abartma - Kişileştirme
- C) Benzetme - Kişileştirme
- D) Benzetme - Abartma

SORUCUK-2

Gecenin karanlığında loş bir kayıkhanede mehtabı izliyordu. Bu mutlulukla yüzü de tıpkı mehtap gibi aydınlatıyordu gölü.

Bu parçada "kendisine benzetilen" varlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehtap
- B) Yüz
- C) Göl
- D) Kayıkhaneye

SORUCUK-3

Gökteki yıldızlar kadar sayısız
Ah, yurdumun kimsesiz ve yoksul çocukları
Anladım farkınız yok koparılmış başaktan!

Bu dizelerde "yoksul çocuklar" aşağıdakilerin hangisinde verilenlere benzetilmiştir?

- A) Gök - Yıldız
- B) Yıldız - Başak
- C) Yurt - Başak
- D) Yurt - Gök

SORUCUK-4

Baharda gelinlik kız gibi süzülen Osmaniye, güzel bir Akdeniz ilidir.

Bu cümledeki söz sanatı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Köylüler, kara haberi aldıkları gibi yola çıktılar.
- B) Konserde dinlediğim şarkılar bana yaşama sevinci verdi.
- C) Bu kale, şehrin mimarlık tarihindeki ilk önemli yapıydı.
- D) Burası bir ada değil, gökten denize düşmüş bir cennetti.

SORUCUK-5

Yaprak dökümünde uyup rüzgâra, Yorgun dallarını sallama söğüt!

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Benzetme
- B) Abartma
- C) Konuşurma
- D) Kişileştirme

SORUCUK-6

Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta,

Tanburî Cemil Bey çalıyor eski plakta

Bu dizelerdeki altı çizili söz grubunda hangi söz sanatından yararlanılmıştır?

- A) Kişileştirme
- B) Konuşurma
- C) Abartma
- D) Ad aktarması

SORUCUK-7

Kurnaz tilki sesini yumuşatarak ona

Dedi ki: Kardeşçğim, artık dostuz

Müjde getirdim sana, in de bir öpüşelim

Bariş dolu hayvanlar arasında

Bu dörtlükte hangi söz sanatı ağır basmaktadır?

- A) Konuşurma
- B) Abartma
- C) Benzetme
- D) Ad aktarması

SORUCUK-8

Gökteki yıldızlar kadar sayısız
Ah yurdumun kimsesiz ve yoksul çocukları
Anladım farkınız yok koparılmış başaktan

Bu dizelerde hangi söz sanatlarından yararlanılmıştır?

- A) Ad aktarması - Benzetme
- B) Abartma - Benzetme
- C) Kişileştirme - Konuşurma
- D) Konuşurma - Abartma

TEST-MEB

SORUCUK-9

Ah bu türküler, köy türküleri
Karanlık kuyularda açılmış çiçekler gibi
Kiminin reyhasından geçilmez
Kimi zehir, kimi zemberek gibi.

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşturma B) Benzetme C) Kişileştirme D) Abartma

SORUCUK-10

Yaram var, havanlar dövemez merhem
Yüküm var, bulamaz pazarlar dirhem

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme B) Kişileştirme
C) Abartma D) Konuşturma

SORUCUK-11

Dinle yolcu, bu ses onun sesidir,
Sinsi adımlarla akşam yürüyor...

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşturma B) Kişileştirme C) Abartma D) Benzetme

SORUCUK-12

Siyah, korkunç ve derin
Geceler sizin olsun
Dualar kadar serin
Bana sabahı verin

Bu dizelerde yapılan benzetmede "benzeyen" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Derin B) Dualar C) Sabah D) Siyah

SORUCUK-13

Kara gözlüm bu ayrılık yetişir
İki gözüm pınar oldu, gel gayrı
Elim değse akan sular tutuşur
İçim dışım yanar oldu, gel gayrı

Bu dizelerde hangi söz sanatı ağır basmaktadır?

- A) Abartma B) Konuşturma
C) Benzetme D) Kişileştirme

SORUCUK-14

Bir sarı yaprak gibi düştü gönlüm yoluna
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Konuşturma B) Benzetme
C) Kişileştirme D) Abartma

SORUCUK-15

Analar bu çocukları nasıl güldürüyorsunuz?
Nasıl yaz gökleri gibi böyle?
Durgun sular iyi çağlar gibi
Kulaklarına neler fısıldıyorsunuz?
Ne öğütler veriyorsunuz?

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme B) Abartma
C) Kişileştirme D) Konuşturma

SORUCUK-16

Yürürken benimle dağ taş yürürdü
Her ağaç peşinde gölge sürürdü

Bu dizelerde kişileştiren varlıklar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) dağ B) taş C) ağaç D) gölge

TEST-MEB

SORUCUK-17

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söz sanatı yoktur?

- A) Bahçedeki çocuklar kuşlar gibi özgürdü.
- B) Babam, bizim evin güneşidir.
- C) Bulutların hüznü insanlara da yansıyor.
- D) Dağların ne kadar yüksek olduğunu gördüm.

SORUCUK-18

“Susuz kalan papatyalar boyunlarını büküp yardım gelmesini bekliyordu.” cümlesinde kullanılan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme
- B) Abartma
- C) Kişileştirme
- D) Konuşturma

SORUCUK-19

Aşağıdaki dizelerin hangisinde kişileştirme vardır?

- A) Ömrümüz ayrılıklar toplamıdır
Yarım kalan bir şiir belki de
- B) Çınarlar ki ağırbaşlı
Ve biraz bilgedirler
- C) Yapraklarım yok artık, kuşlarım yok
Büsbütün viran oldu dağlarım
- D) Sesini duymasam çölleşirdi dünya
Dağlar yarılr, ırmaklar kururdu

SORUCUK-20

Gece, yavaşça siyah mantosunu sürükler
Vapurlar, şimdi suya bırakılmış kütükler
Ufuk, banyo edilen bir fotoğraf camıdır

Bu dördlükte kullanılan söz sanatları aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Kişileştirme - Benzetme
- B) Benzetme - Abartma
- C) Konuşturma - Abartma
- D) Kişileştirme - Konuşturma

SORUCUK-21

Dedemden yadigar olan bu evi
Kışın fırtınası, yazın alevi
Daha ben doğmadan ihtiyarlatmış

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme
- B) Konuşturma
- C) Kişileştirme
- D) Abartma

SORUCUK-22

Al mendiller sallanarak her pencereden
Tren kalktı yavaş yavaş bir gelin gibi
Yeşil kırlar arasından geçip giderken
Ağaçların heyecanla çarptı kalbi

Bu dördlükte altı çizili dizelerdeki söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Konuşturma - Benzetme
- B) Benzetme - Abartma
- C) Abartma - Kişileştirme
- D) Benzetme - Kişileştirme

SORUCUK-23

Sekizimiz odun çeker
Dokuzumuz ateş yakar
Kaz kaldırmış başını bakar
Kırk gün oldu kaynatırım kaynamaz

Bu dizelerde ağır basan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme
- B) Kişileştirme
- C) Abartma
- D) Konuşturma

SORUCUK-24

Açılan bir gülsün sen yaprak yaprak
Ben aşkımla bahar getirdim sana
Tozlu yollarından geçtiğim uzak
İkimden şarkılar getirdim sana

Bu dördlüğün altı çizili dizesindeki söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişileştirme
- B) Benzetme
- C) Abartma
- D) Konuşturma

YANIT ANAHTARI

ÖRNEK SORULAR

1.	2.	3.	4.	5.	6.
D	B	A	B	C	C

TEST

1. C	9. B	17. D	25. D
2. A	10. C	18. C	26.
3. B	11. B	19. B	27.
4. D	12. C	20. A	28.
5. D	13. A	21. C	29.
6. D	14. B	22. D	30.
7. A	15. A	23. C	31.
8. B	16. D	24. B	32.

AÇIKLAMA

Yanıt anahtarı; MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünde (ÖDSGM) sayfasında yayımlanan yanıtlara göre düzenlenmiştir.

